

Kazakhstan เริ่มง้อประวัติศาสตร์

วรากรณ์ สามโกเศศ

วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2551

ในกว่า 10 ปีที่ผ่านมาประเทศหนึ่งที่ยักษ์ใหญ่ในโลก ไม่ว่าจะเป็นสหรัฐอเมริกา จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น อินเดีย ฯลฯ บรรดาจะเป็นมิตรที่ดีด้วยอย่างยิ่งคือ Kazakhstan รัฐหนึ่งในอดีตอาณาจักรสหภาพโซเวียต ประเทศนี้อุดมด้วยทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าน้ำมัน ก๊าซ ยูเรเนียม ทองแดง ตะกั่ว สังกะสี ฯลฯ

และด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่มากล้นเช่นนี้ "คอร์รัปชั่น" ของผู้นำก็ไหลออกมาให้โลกเห็นมากขึ้นทุกที

Kazakhstan (คาซัคสถาน) มีประชาชน 15.3 ล้านคน แต่มีพื้นที่ถึง 2.7 ล้านตารางกิโลเมตร หรือเกือบ 6 เท่าของประเทศไทย ประชาชนร้อยละ 47 เป็นมุสลิม อีกร้อยละ 44 เป็นคริสเตียนนิกายรัสเซีย นอกเหนือคือ ภาษาทางการ คือ Kazakh และรัสเซีย

Kazakhstan เป็นประเทศที่มีพื้นที่ใหญ่เป็นลำดับเก้าของโลก ตั้งอยู่ในระหว่างเอเชียตอนกลาง และยุโรป เป็นประเทศที่ออกทะเลไม่ได้ที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทางเหนือติดกับรัสเซีย ตะวันออกติดจีน ตะวันตกติด Turkmenistan และใต้ติด Kyrgyzstan และ Uzbekistan

ดินแดนนี้มีผู้คนหลากหลายวัฒนธรรมอพยพเข้ามาอยู่ และชัดเจนขึ้นตั้งแต่ศตวรรษที่ 16 เป็นต้นมา Zakakhs เป็นชนกลุ่มใหญ่ที่สุดและในเวลาต่อมาคนรัสเซียก็อพยพเข้ามาอยู่ด้วยและตามมาด้วยชนกลุ่มน้อยอีกหลายกลุ่ม ใน 80 ปีที่ผ่านมา

เมื่อสหภาพโซเวียตล่มสลายในปี 1991 Kazakhstan เป็นรัฐสุดท้ายที่ประกาศตัวเป็นประเทศอิสระ (6 ธันวาคม 1991) ผู้นำในขณะนั้นที่มาจากระบอบคอมมิวนิสต์ คือ Nursultan Nazarbayev ก็ได้เป็นประธานาธิบดีคนใหม่

Kazakhstan เป็นแหล่งของยูเรเนียม โครเมียม ตะกั่ว และสังกะสี โดยมีแร่ธาตุเหล่านี้มากเป็นที่สองของโลก

เป็นแหล่งของแมงกานีสเป็นที่สามของโลก ทองแดงเป็นที่ห้าของโลก และอยู่ในอันดับที่สิบของโลกของการมีถ่านหิน เหล็ก และทองคำ อีกทั้งยังส่งออกเพชรอีกด้วย

สำหรับน้ำมันและก๊าซธรรมชาตินั้น อยู่ในอันดับที่ 11 ที่ใหญ่ที่สุดของโลก ผู้เชี่ยวชาญเชื่อว่าประเทศนี้มีน้ำมันอยู่ไม่ต่ำกว่า 6.1 พันล้านตัน และก๊าซธรรมชาติไม่ต่ำกว่า 2.5 ล้านล้านลูกบาศก์เมตร

อย่างไรก็ดี ทั้งประเทศมีโรงกลั่นอยู่เพียง 3 แห่ง จึงทำให้ผลิตน้ำมันได้เพียงวันละ 1.5 ล้านบาร์เรลต่อวัน และก๊าซธรรมชาติวันละ 2.5 พันล้านลูกบาศก์ฟุตต่อวัน และยูเรเนียมผลิตได้ประมาณ 4,200 ตันในปี 2005

Kazakhstan มีสัมพันธที่ดีกับทุกฝ่าย นอกจากขายน้ำมันดิบที่ขุดได้เกือบทั้งหมดให้รัสเซียลูกพี่เก่าแล้ว ยังเปิดโอกาสให้บริษัทขุดน้ำมันจากสหรัฐอเมริกา จีน และประเทศในยุโรปเข้าไปลงทุนอีกด้วย

มีท่อน้ำมันต่อออกไปจาก Kazakhstan ในทุกทิศทางไป ยังประเทศยักษ์ สร้างความร่ำรวยให้แก่ประเทศอย่างมากมายในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 9 ต่อปี

ในปี 2015 คาดว่า GDP จะใหญ่กว่าของปี 2000 ถึง 3 เท่าตัว ก่อนถึงปี 2010 คาดว่าจะเป็นประเทศที่ส่งออกยูเรเนียมมากที่สุดของโลก

สินค้าเกษตรก็ผลิตได้เพียงพอต่อการบริโภคในประเทศ จนสามารถส่งออกข้าวสาลี สิ่งทอ และสัตว์ อย่างไรก็ตาม ภาคพลังงานเป็นส่วนสำคัญที่สุดของระบบเศรษฐกิจ ในปีที่แล้วเป็นภาคสำคัญที่สามารถทำให้ส่งออกได้ถึง 48.4 พันล้านเหรียญสหรัฐ

ด้วยความสำคัญด้านพลังงานเช่นนี้ Kazakhstan จึงเป็นประเทศที่ถูก "จับ" มากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มีชาวกรเยียนประเทศของผู้นำคนสำคัญของโลก เช่นเดียวกับข่าวเรื่องการลงทุนในภาคพลังงาน ในการเดินท่อส่งน้ำมัน

การขูดเจาะ และการกลั่น

อย่างไรก็ดี สิ่งที่เริ่มเป็นปัญหาก็คือการเมือง
ประธานาธิบดี Nazarbayev ปกครองประเทศด้วย
อำนาจที่เผด็จการต่อเนื่องจากปี 1991 ถึงปัจจุบัน
โดยชนะเลือกตั้งหลายครั้ง ในปี 2007 มีข่าวเรื่องการ
ฆ่าฟันทำร้ายคู่ต่อสู้ตลอดจนปัญหาสิทธิมนุษยชน เมื่อปีที่
แล้วรัฐสภาออกกฎหมายที่มีผลทำให้เขาเป็น
ประธานาธิบดีตลอดชีวิต และไม่อาจถูกฟ้องร้องใน
คดีอาญาได้

ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ไม่มีเสรีภาพของสื่อใน
Kazakhstan ประธานาธิบดีใช้กฎหมายหมิ่นประมาท
เป็นเครื่องมือในการ "ปิดปาก" เว็บไซต์ของพรรคฝ่าย
ค้านถูกปิดกั้น ไม่ยอมให้เลือกตั้งผู้ว่าการรัฐ 14 คน
ยืนยันว่าต้องแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีเท่านั้น ฯลฯ

ภายใต้บรรยากาศเช่นนี้ ผู้นำประเทศตะวันตกมีความ
ลำบากใจที่จะ "คบ" เป็นเพื่อนสนิท แต่ก็จำต้อง "คบ"
เพื่อการเข้าถึงแหล่งพลังงานและทรัพยากร ล่าสุดข้อมูล
เกี่ยวกับการคอร์รัปชันของประธานาธิบดีที่เปิดเผยโดย
อดีตลูกเขยยิ่งทำให้เกิดความกระอักกระอ่วนยิ่งขึ้นในหมู่
ผู้นำโลกตะวันตก

Rakhat Aliyev อดีตทูตประจำออสเตรียและอดีตลูกเขย
จอมแสบ เอาข้อมูลเป็นแบงก์สเตทเมนต์มาแสดงแก่
ชาวโลกว่ามีเงินเข้าออกบัญชีระหว่างสมาชิกของ
ครอบครัว ประธานาธิบดีกับนายหน้านับเป็นล้านเหรียญ
สหรัฐ ซึ่งเมื่อตรวจสอบข้อมูลแล้วพบว่าเป็นความจริง
Aliyev บอกว่าพ่อตามีเงินบัญชีลับและทรัพย์สินใน
ต่างประเทศหลายร้อยล้านเหรียญ เขาได้เงินมาจากหัว
คิว ส่วนแบ่งเปอร์เซ็นต์และอีกสารพัดชนิดของฉ้อราษฎร์
จากบริษัทต่างประเทศที่มาลงทุนและการแปรรูป
รัฐวิสาหกิจของประเทศ (ฟังดูคึกๆ)

อดีตลูกเขยได้ทบทวนหลักฐานการใช้โทรศัพท์และอี-เมลติด
ต่อกับนายหน้าหาเงินของพ่อตา เพื่อสนับสนุนคำ
กล่าวหาที่น่าเชื่อถือ ตลอดจนหลักฐานการมีหุ้นส่วน
ในบริษัทต่างประเทศที่มีธุรกิจเกี่ยวพันกับการลงทุนใน
Kazakhstan อย่างกว้างขวางตลอดเวลาที่ครองอำนาจ
มายาวนาน 17 ปี

สิ่งที่น่าสนใจก็คือ มหาอำนาจจะเดินหน้าในเรื่อง
ความสัมพันธ์กับ Kazakhstan ต่อไปอย่างไร โดยเฉพาะ
สำหรับสหรัฐอเมริกา ซึ่งให้ความสำคัญอย่างมาก

เนื่องจากเป็นประเทศเดียวที่ตั้งอยู่ระหว่างจีนและรัสเซีย
รวมทั้งมีน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และแร่ธาตุอีกมหาศาล

สหรัฐอเมริกาจะหลิวตาข้างเดียว ดังเช่นในยุคสงคราม
เย็นในทศวรรษ 60 และ 70 ที่ยอมคบกับประเทศที่น่า
กังขาเป็นมิตรใกล้ชิดเสมอไม่ว่าจะมีประวัติอันเลวร้ายใน
ด้านสิทธิมนุษยชนอย่างไร เพราะหากไม่เอามาเป็นพวกก็
จะไปอยู่ในพวกคอมมิวนิสต์

วงล้อประวัติศาสตร์จะเริ่มหมุนอีกครั้งหรือไม่ โดยครั้งนี้
มีทรัพยากรธรรมชาติเป็นเป้าหมายแทนอุดมการณ์